

Marin verneplan i Andfjorden. Referat fra teamsmøte mellom Statsforvalteren og Forsvaret. 7. juni 2021.

Tilstede:

Steinar Nilsen, Forsvarsbygg
Karsten Berg, Sjøforsvaret
Inge Berg, Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Mia Husdal, Statsforvalteren i Nordland
Åsmund Andersen, Statsforvalteren i Nordland

Innhold:

Steinar Nilsen startet med å presentere forsvaret skytefelt i sjø. Det har vært arbeidet med en revidering av skytefeltene og Forsvarsdepartementet har under forberedelse en bred høring av dette og samt et forslag om å hjemle skytefeltene i sjø som en forskrift til sikkerhetsloven. Dette vil gi bedre rammebetingelser for sikring av skytefeltene mot konkurrerende arealinteresser.

Skytefeltene i Andfjorden er sentral for forsvarets operative virksomhet. Andfjorden er et stort sjøområde, som likevel er skjermet fra storhavet. Området har nærhet til kystvaktstasjonen på Sortland, orlogsstasjonen i Ramsund, Andøya Space og luftforsvaret på Evenes..

Det er ikke så ofte det skytes og områdene er store, så det gir liten ulempe for fiskeri og ferdsel. Når det skytes stenges ikke hele skytefeltet, men sjøtrafikken dirigeres slik at sikkerheten ivaretas. Det kan ikke være faste installasjoner i området, slik som akvakulturanlegg. Det kan tenkes at det kan åpnes for flyttbare akvakulturanlegg i framtiden, men dette vil avhenge av hastighet på flytting og at man har lokaliteter å flytte til. Dette er fremdeles umodent teknologisk og forvaltningsmessig.

Det store restriksjonsområdet i forslaget til verneplan kommer i konflikt med skytefelt END 410 Andfjorden/Skrolsvik. Dette er det eneste skytefeltet i området som er permanent klarert i forhold til luftrom, og som gjør spesielt dette skytefeltet særlig anvendbart.

Andre marine verneplaner med skytefelt som er kommet lengre i prosessen: I Grandefjæra-Kråkvågsvaet-Bjugn fjorden marine verneområde kan forsvaret bruke eksisterende skytefelt som før. I verneplanen knyttet til Korsfjorden foregår det sprengninger like utenfor verneplangrensen. Skytefeltene er store og med rette grenser for at de skal være lette å forholde seg til for flytrafikken. Selve skytingen foregår på områder i størrelsesorden 10 nm. Det at det er mange store skytefelt gjør at forsvaret vil utøve mindre belastning for lokalt fiskeri og ferdsel.

Skytefeltene aktiviseres ved bruk, i samarbeid med Avinor. Området mellom der prosjektilene skytes ut og lander defineres som et sikkerhetsområde der det er farlig for uvedkommende. Ved skyting skal det ikke være land innenfor sikkerhetsområdet.

Når det er skyteøvelser utenfor Andøya har Andøya Test Center dialog med lokale fiskarlag og hvalsafarimiljøet, og gunstige tidspunkter avtales. Skytingene kunngjøres i "Etterretninger for sjøfarende", utgitt av Kartverket. Varslene kommer da direkte inn i digitale kart 14 dager før øvingen.

Sjøforsvarets aktivitet påvirker sjøbunnen i svært liten grad. KU sin vurdering av vernets påvirkning på forsvarets virksomhet er overdrevet. Kalde granater har liten påvirkning, og miljøpåvirkningen vil kun utgjøres av stålet prosjektilet er laget av. Samlet for alle skytefelt i sjø i Norge utgjør dette 1200-1400 kg i året. Undervannsprengning foregår kun i dedikerte felt, som er klarert fra Miljødirektoratet. Skytefeltene i Andfjorden vil en sjelden gang kunne benyttes til skyting med skarpe torpedoer og det vil av og til være behov for å sprengre blindgjengere i skytefeltene.

Forsvaret ser ikke at det er et stort problem at det innføres restriksjoner på undervannssprengning i restriksjonsområder, men det må defineres klart hva som er undervannssprengning, gjerne med tallfestet maksimal trykkbølge mot sjøbunn.

Forsvaret må gis rett til å søke dispensasjon fra verneforskriften for sprengning på sjøbunnen, dersom det er behov for å sprengre blindgjengere.

Inge Berg presenterte verneplanen med fokus på historikk, verneverdier, referanse- og restriksjonsområder.

Oppfølging:

Statsforvalteren skal sende en formell henvendelse til Havforskningsinstituttet om forvaltningsråd om en slik trykkgrense i forhold til korallrev og bambuskorallskog.

Kontakt med sprengningsekspertene i Forsvaret gjøres gjennom Karsten Berg. Sjøforsvaret v/Karsten Berg skal undersøke videre med miljøet som forvalter Norsk Sjømålsmissil om verneplanen og da spesielt om de foreslåtte restriksjonsområdene er konfliktfylte.